

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2613/2553

ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) โจทก์ นายทองหล่อ ไม้ตง กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/60, ป.พ.พ. มาตรา 698, ป.พ.พ. มาตรา 150, ป.วิ.พ. มาตรา 223 ทวิ, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/60

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/60 วรรคสอง มีความหมายว่า ผลของคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน มีผลเฉพาะตัวลูกหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการเท่านั้นที่จะหลุดพ้นจากหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน แล้วมาผูกพันตามหนี้ที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการ ส่วนบุคคลอื่นซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบต่อไปตามกฎหมายต่างๆ ซึ่งว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง ดังนั้นในส่วนตัวลูกหนี้ย่อมได้รับการปลดเปลื้องความรับผิดชอบในส่วนที่ขาดโดยผลของกฎหมายฟื้นฟูกิจการ แต่ในส่วนผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบก็เมื่อนั้นนั้นได้ระงับสิ้นไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 698 การที่แผนฟื้นฟูกิจการในคดีนี้กำหนดให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบเสียทีเดียวย่อมเป็นการขัดต่อ พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/60 วรรคสองดังกล่าว อันเป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนข้อกำหนดดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ. มาตรา 150 จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบในหนี้ส่วนที่ยังขาด โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2542 โจทก์ได้รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดมาจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) ซึ่งรับซื้อสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไทยซัมมิท จำกัด บริษัทเงินทุนเฟิสต์ ซิตี อินเวสเมนต์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ซึ่งบริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ได้ทำสัญญาเงินกู้หมุนเวียนและเป็นลูกหนี้ค้ำชำระแก่บริษัทดังกล่าว โดยมีจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ทำสัญญาค้ำประกันยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม หลังจากโจทก์ได้รับโอนสิทธิเรียกร้องแล้ว บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัดได้ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้หลายรายรวมทั้งโจทก์ สำหรับหนี้ในส่วนของโจทก์นั้นบริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ยอมรับว่า ณ วันที่ 24 ธันวาคม 2542 บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด มีหนี้ค้ำชำระแก่โจทก์รวมเป็นเงินจำนวน 298,196,569.22 บาท แต่บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ผิดเงื่อนไขตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ในวันที่ 20 ตุลาคม 2543 บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางเป็นคดีหมายเลขดำที่ 869/2543 คดีหมายเลขแดงที่ 893/2543 ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการบริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการไม่ครบถ้วนตามสัญญาสินเชื่อเดิม จำเลยทั้งสี่ในฐานะผู้ค้ำประกันจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อโจทก์โดยหนี้ที่รับโอนมาจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไทยซัมมิท จำกัด จำเลยที่ 1 ในฐานะผู้ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดชอบต่อโจทก์จำนวน 91,828,128.07 บาท หนี้ที่รับโอนมาจากบริษัทเงินทุนเฟิสต์ ซิตี อินเวสเมนต์ จำกัด (มหาชน) จำเลยทั้งสี่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 419,297,211.74 บาท หนี้ที่รับโอนมาจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบรวมเป็นเงิน

ทั้งสิ้นจำนวน 19,425,667.39 บาท ขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ชำระเงินจำนวน 530,551,007.20 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของเงินต้นจำนวน 235,000,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากจำเลยที่ 1 ไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนให้ยึดทรัพย์ จำนวนที่ดินโฉนดเลขที่ 6213 พร้อมสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาด หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ให้ ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ 1 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาใช้หนี้โจทก์จนครบถ้วน ให้จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ร่วมกันหรือแทนกันกับจำเลยที่ 1 ชำระเงินจำนวน 419,297,211.74 บาท พร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของเงินต้นจำนวน 170,000,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่า จะชำระเสร็จ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ให้การทำงานเดียวกันว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง หนังสือมอบอำนาจ ให้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ได้รับชำระหนี้จากบริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ตามแผน ฟันฟูกิจการที่โจทก์เห็นชอบกับแผนแล้ว หนี้ประธานและหนี้ผู้ประกอบการจึงระงับ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 จึง ไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์ ในขณะที่โจทก์ยื่นคำร้องขอรับชำระหนี้โจทก์ไม่ได้สงวนสิทธิจะเรียกร้องเอา จากจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 แผนฟันฟูกิจการมีข้อตกลงว่าเจ้าหนี้จะไม่เรียกร้องเอาจากผู้ค้าประกันอีก จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 จึงไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์ การโอนสิทธิเรียกร้องหนี้ตามฟ้องไม่ชอบด้วยกฎหมาย สัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นการแปลงหนี้ใหม่ หนี้เดิมจึงระงับทำให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นความ รับผิดชอบจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เคยลงนามในแบบพิมพ์สัญญาค้ำประกันที่ยังไม่ได้กรอกข้อความสัญญา ค้ำประกันจึงเป็นเอกสารปลอม ฟ้องโจทก์เคลือบคลุมและขาดอายุความ ดอกเบี้ยส่วนที่เกิน 5 ปี ตามฟ้องโจทก์ขาดอายุความ ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยทั้งสี่โดยกำหนดค่าทนายความ 30,000 บาท โจทก์อุทธรณ์เฉพาะ ปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 ทวิ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาข้อกฎหมายตามอุทธรณ์ของ โจทก์ว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัดทำสัญญา ปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับโจทก์ ยอมรับว่าเป็นหนี้โจทก์เป็นเงินต้นจำนวน 235,000,000 บาท เป็น ดอกเบี้ยจำนวน 63,196,569.22 บาท รวมเป็นเงินจำนวน 298,196,569.22 บาท ตามสัญญา ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งอนุญาตให้บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ฟันฟู กิจการ โดยศาลล้มละลายกลางเห็นชอบด้วยกับแผนฟันฟูกิจการตามแผนฟันฟูกิจการเอกสาร หมาย ล. 18 และตามคำสั่งศาลล้มละลายกลาง โดยแผนฟันฟูกิจการเอกสารหมาย ล.18 บริษัท กระดาศศรีสยาม จำกัด ต้องชำระในมูลหนี้เดียวกับที่โจทก์นำมาฟ้องคดีนี้เป็นจำนวนเงิน 52,845,247 บาท ซึ่งบริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ได้ชำระหนี้ตามแผนฟันฟูกิจการให้แก่เจ้าหนี้ ครบถ้วนรวมทั้งโจทก์ด้วย หลังจากนั้นศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ยกเลิกการฟันฟูกิจการของ บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ต่อมาโจทก์นำหนี้ในมูลหนี้เดียวกันกับที่บริษัทกระดาศศรีสยาม จำกัด ยื่นคำร้องขอฟันฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางมาฟ้องให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ในฐานะ ผู้ค้าประกันรับผิดชอบในหนี้ที่ยังเหลืออยู่ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แต่ศาลชั้นต้นพิพากษา ยกฟ้องโดยอ้างเหตุผลว่าโจทก์ย่อมไม่สามารถนำหนี้ตามฟ้องซึ่งเป็นมูลหนี้เดียวกันมาฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ในฐานะผู้ค้าประกันให้รับผิดชอบและฟ้องบังคับจำนองได้อีกเนื่องจากหนี้ดังกล่าวระงับสิ้น แล้วตามแผนฟันฟูกิจการเอกสารหมาย ล.18 ข้อ 6.3.1.3 (3) ข้อ 6.3.1.4 (2) (3) ข้อ 6.3.3 ที่ กำหนดให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ ศาลฎีกาเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคสอง บัญญัติว่า คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผล เปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือ

ผู้ค้าประกัน หรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้าประกันของลูกหนี้ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน...นั้น ซึ่งมีความหมายว่าผลของคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนมีผลเฉพาะตัวลูกหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการเท่านั้นที่จะหลุดพ้นจากหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน แล้วมาผูกพันตามหนี้ที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการ ส่วนบุคคลอื่นซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบใดต้องเป็นไปตามกฎหมายต่างๆ ซึ่งว่าต้องความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง ดังนั้นในส่วนตัวลูกหนี้อย่อมได้รับการปลดปล่อยความรับผิดชอบในส่วนที่ขาดโดยผลของกฎหมายฟื้นฟูกิจการ แต่ในส่วนผู้ค้าประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบก็เมื่อหนี้นั้นได้ระงับสิ้นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 698 การที่แผนฟื้นฟูกิจการในคดีนี้กำหนดให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบไปเสียทีเดียวย่อมเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคสองดังกล่าว อันเป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ข้อกำหนดดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 150 จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ผู้ค้าประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบในส่วนที่ยังขาด โจทก์ยอมมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ได้ ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น อนึ่ง โจทก์อุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสี่หรือไม่ เมื่อศาลฎีกาวินิจฉัยว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องแล้ว จำต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยในประเด็นอื่นที่ยังมิได้วินิจฉัยแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี อุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายของโจทก์เช่นนี้ จึงเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันไม่อาจคำนวณเป็นราคาส่งได้ ต้องเสียค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาเพียง 200 บาท ตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตาราง 1 ข้อ 2 (ก) แต่โจทก์เสียค่าขึ้นศาลชั้นฎีกามา 600,000 บาท จึงต้องคืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาส่วนที่เกินมาแก่โจทก์" พิจารณาคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยในประเด็นอื่นที่ยังมิได้วินิจฉัยแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นและในชั้นฎีกาให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำพิพากษาใหม่ ให้คืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาส่วนที่เกินมาแก่โจทก์

องค์คณะ

สมศักดิ์ จันทรา · เอกชัย ชินณพงค์ · เกียรติศักดิ์ เกียรติดำรง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2613/2553>